

Briselē, 2023. gada 11. septembrī
(OR. en)

12678/23

LIMITE

**COMPET 837
IND 447
MI 715
BETREG 23
DIGIT 170
ECOFIN 856
EDUC 344
ENER 478
ENV 965
POLCOM 200
RECH 390**

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts

Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

Temats: Turpmāki pasākumi pēc Eiropadomes marta un jūnija secinājumiem par vienotā tirgus ilgtermiņa konkurētspēju un produktivitāti, ņemot vērā Komisijas paziņojumus "Vienotajam tirgum 30 gadi" un "ES ilgtermiņa konkurētspēja": konkurētspējai veltītu pārbaužu loma tiesību aktu priekšlikumu formulēšanā
– politikas debātes

Gatavojoties politikas debatēm, kas norisināsies Konkurētspējas padomes 2023. gada 25. septembra sanāksmē, pielikumā pievienota prezidentvalsts informatīva piezīme "Turpmāki pasākumi pēc Eiropadomes marta un jūnija secinājumiem par vienotā tirgus ilgtermiņa konkurētspēju un produktivitāti, ņemot vērā Komisijas paziņojumus "Vienotajam tirgum 30 gadi" un "ES ilgtermiņa konkurētspēja": konkurētspējai veltītu pārbaužu loma tiesību aktu priekšlikumu formulēšanā".

Turpmāki pasākumi pēc Eiropadomes marta un jūnija secinājumiem par vienotā tirgus ilgtermiņa konkurētspēju un produktivitāti, ņemot vērā Komisijas paziņojumus "Vienotajam tirgum 30 gadi" un "ES ilgtermiņa konkurētspēja": konkurētspējai veltītu pārbaužu loma tiesību aktu priekšlikumu formulēšanā.

Politikas debates

Eiropas uzņēmumi ir viens no galvenajiem mūsu sabiedrības virzītājspēkiem: tie rada darbvietas, inovāciju un labklājību. Konkurētspēja un produktivitāte ir būtiski nosacījumi uzņēmumu pienācīgai darbībai, un tie jau vairākus gadu desmitus ir bijuši ES politikas pamatā.

Eiropas ekonomikas izaugsmes modelis pēdējās desmitgadēs ir bijis viens no labklājības avotiem. Tomēr kopš 20. gadsimta 90. gadu vidus vidējais produktivitātes pieaugums ES ir bijis vājāks nekā citās lielākajās ekonomikās, kā rezultātā pieaug produktivitātes līmeņu atšķirības.

Vairāki rādītāji liecina, ka pēdējās desmitgadēs produktivitāte ES ir pasliktinājusies: enerģijas cenas ES ir ievērojami augstākas nekā citās pasaules daļās, investīcijas pētniecībā un izstrādē ir nelielas, pastāvs risks, ka ES varētu atpalikt digitālās ekonomikas jomā, riska kapitāla tirgus nav pietiekami attīstīts, regulatīvās prasības ir pieaugušas un pastāv asimetrija ar citām pasaules daļām attiecībā uz uzņēmumu saistībām.

Covid-19 pandēmija un Krievijas iebrukums Ukrainā ir negatīvi ietekmējuši ES ekonomiku un akcentējuši nepieciešamību izstrādāt vērienīgu ES ilgtermiņa konkurētspējas stratēģiju, lai nodrošinātu, ka Eiropa atkal ir vieta, kur investēt un radīt darbvietas.

Turklāt ES saskaras ar strukturālu pārveidi, kuru virza ģeopolitiskā konjunktūra, demogrāfiskās pārmaiņas, digitalizācija un pāreja uz aprites un klimatneitrālu ekonomiku. Lai šo pārveidi īstenotu, pēdējos gados ir iesniegti daudzi tiesību aktu priekšlikumi, kas rada jaunas iespējas un arī paredz jaunus pienākumus uzņēmumiem; tas būtiski ietekmēs Eiropas uzņēmumu, jo īpaši MVU, konkurētspēju.

ES ir jāpalielina sava konkurētspēja, maksimāli izmantojot iekšējo tirgu; šajā sakarā ir jānodrošina tāda paredzama normatīvā vide, kas ir labvēlīga investīcijām, darbvietu radīšanai un inovācijai.

Eiropas tirgus ir lielākais integrētais vienotais tirgus pasaulē, un tas ir viens no visvairāk uz ārvalstīm orientētajiem; tāpēc uzmanība jāpievērš ES uzņēmumu konkurētspējai starptautiskā mērogā.

Šajā sakarā Eiropas Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumiem "Vienotajam tirgum 30 gadi" un "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada". Pēdējā no minētajiem ziņojumiem ir skaidri noteikts, ka tiesiskā regulējuma kvalitāte ir būtiska Savienības konkurētspējai.

Ziņojumā arī ir teikts, ka "*[j]aunā konkurētspējas pārbaude nodrošina, ka tiesību aktu priekšlikumu ietekmes novērtējumos integrētā veidā ir izklāstīta katra priekšlikuma paredzamā ietekme uz izmaksu un cenu konkurētspēju, starptautisko konkurētspēju un inovācijas spēju, kā arī uz MVU konkurētspēju*". Komisija paziņojumā arī apņēmas strādāt pie tā, kā labāk novērtēt dažādu politikas pasākumu kumulatīvo ietekmi ES līmenī nolūkā izstrādāt metodiku.

Pamatojoties uz šo paziņojumu, Eiropadome savos 2023. gada 23. marta secinājumos cita starpā aicināja virzīt uz priekšu darbu pie izaugsmi veicinošas regulatīvās vides. Konkrētāk, tā aicināja vienkāršot vispārējo regulatīvo vidi un samazināt administratīvo slogu, veicot konkurētspējai veltītas jaunu tiesību aktu priekšlikumu pārbaudes.

Ministri tiek aicināti apspriesties par šādiem jautājumiem:

- Lai veidotu spēcīgāku un noturīgāku Eiropas ekonomiku un izstrādātu noteikumus, kas atbalsta ES konkurētspēju un ilgtspējīgu izaugsmi: kādi elementi, jūsuprāt, ir nepieciešami konkurētspējai vēltītajās pārbaudēs? Ko varētu darīt, lai nodrošinātu to īstenošanu?
 - Cik lielā mērā konkurētspējai vēltītas pārbaudes būtu jāpiemēro tikai tiesību aktu priekšlikumiem vai arī stratēģiskajiem un rīcības plāniem?
 - Kā, jūsuprāt, Konkurētspējas padome varētu sniegt ieguldījumu Eiropas Komisijas tiesību aktu priekšlikumu konkurētspējas novērtēšanā?
 - Vai jūsu procesos ir iekļautas konkurētspējai vēltītas pārbaudes? Vai varat dalīties paraugpraksē?
-